

ÚVODEM

V pořadí osmé číslo sborníku Q vypovídá o osmiletém systematickém soustředění na výzkumnou práci pedagogů ústavu i posluchačů doktorského a magisterského stupně v oblasti teorie a dějin divadla, dramatu a interaktivních médií. Na rozdíl od prvních čísel našeho sborníku jsme otevřeli prostor pro zahraniční kolegy, kteří s našim ústavem spolupracují, a poslední čtyři roky uveřejňujeme jejich studie pod názvem *Prostor pro hosta*. V tomto čísle je to studie Moiry Day z kanadské University of Saskatchewan in Saskatoon, s níž máme za sebou již několikaletou spolupráci. Její příspěvek vychází z týdenní přednášky *Čtyři sta let kanadského divadla*, kterou v dubnu tohoto roku obohatila náš studijní program v oblasti dějin světového divadla. Příspěvek Martina Pšeničky *Postkolonialismus a kanadské drama* je výstupem jeho výzkumu v průběhu stáže na zmiňované kanadské univerzitě v rámci vzájemné výměny studentů, a lze jej tedy přiřadit k této linii.

V průběhu posledních let jsme také rozšířili prostor pro posluchače oboru, jejichž výstupy ve formě seminárních a diplomových magisterských prací se také staly součástí sborníku. Ve zkrácené verzi uveřejňujeme diplomovou práci Hany Hložkové *Vznik režijního rukopisu čili Vladimír Morávek v DHNP 1989–1995*, která, jak z názvu její práce vyplývá, mapuje brněnské období režijní tvorby tohoto režiséra. Za motivační podporu směřující ke zkvalitňování výstupů ve formě seminárních prací považujeme také cenu *Otakar*, každoročně udělovanou za nejlepší výsledky. Práce Jany Cindlerové *Hra o slově / hra o slovo*, Kristíny Poljakové *Groteska v sexshope* a Jitky Taussikové *Ve šlépějích Josefa Šafaříka*, oceněné v minulém roce touto cenou, jsou ve zkrácené podobě zařazeny do tohoto čísla.

Další důležitou součástí výzkumné činnosti bylo získání výzkumných grantů, v posledních letech zaměřených na interaktivní média a na vztah umění a techniky. Jednotlivé příspěvky uveřejněné v tomto čísle považujeme za dílčí výstupy této výzkumné činnosti. Patří k nim studie Monika Bártové *Opereta versus muzikál*, ve které analyzuje klasickou strukturu muzikálu, hledá jeho kořeny a zpochybňuje zavedené lineární hledisko vývoje od operety k muzikálu, na irské drama a vztah mezi textem a pohybem zaměřený příspěvek Zdeňky Brandejské „...jako by veškerá řeč kapitulovala před pohybem...“, dále studie Jany Horákové *Robotické performance. Proces*, ve které se věnuje inscenačním postupům nových technologií v oblasti tzv. robotického umění skupiny Ex Machina Roberta Lepage, ale také studie Andrei Jochmanové *Zapomenutá dada-revue Dona Kichotka*, o anti-

revuálních postupech Jiřího Frejky v jejich historických souvislostech. Příspěvek Marie Špalové *John Osborne jako předchůdce in-yer-face theatre* poukazuje na souvislosti mezi tvorbou Johna Osborna a in-yer-face divadlem ve smyslu techné, tj. vztahu a příbuznosti jednotlivých struktur dramatu. Studie Júlia Gajdoše *Scéničnost a tělesnost v možných souvislostech* analyzuje bezprostřední vztah mezi prostorem, tělem, scénou, scéničností a uměleckou tendencí přesahovat tato omezení. Současnému francouzskému divadlu a dramatu se v návaznosti na studie uveřejněné v předešlých číslech věnuje Sylva Ceballosová, tentokrát netypickým formám absurdního divadla s názvem *Dramatik Jean Tardieu*. Petr Christov v příspěvku *Dramatik Michel Vinaver jako divadelní teoretik* hledá možné souvislosti mezi tvorbou a teorií. Ve výzkumné linii ruského symbolistního divadla pokračuje Pavel Klein příspěvkem *Zrození Ďagilevových Les Ballets Russes*. Kontinuitu brněnského divadelního prostředí 60. let nadále udržuje Klára Kovářová příspěvkem *Fuxův Hamlet, ve kterém osvětluje některé nejasnosti kolem inscenace hry Vladimíra Fuxe Hamlet IV. aneb Cirkus Elsinor*.

J.G.